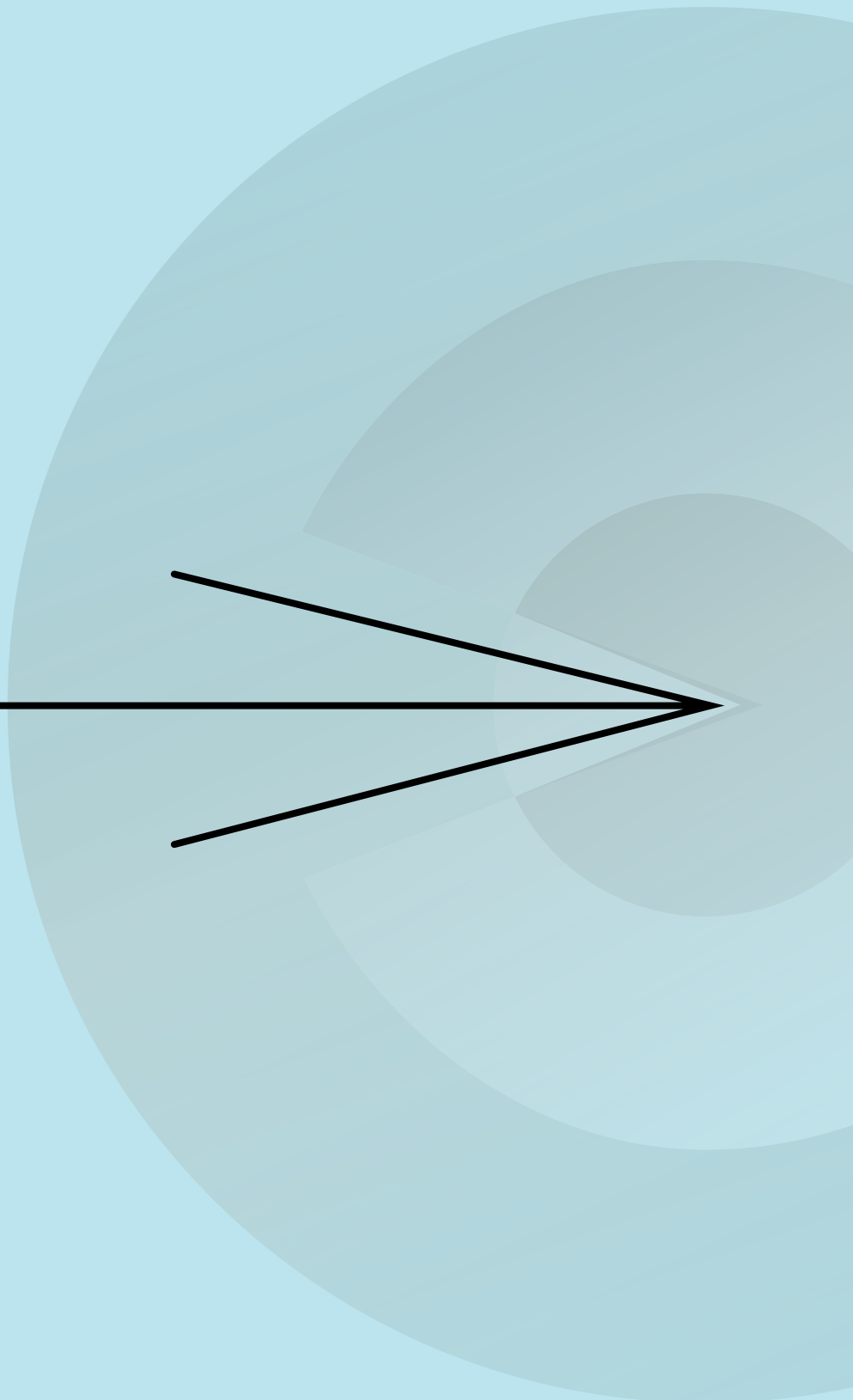

Programové prohlášení

Rady vysokých škol

2024–2026

Rada vysokých škol

Rada vysokých škol je orgánem reprezentace vysokých škol podle zákona o vysokých školách. Podle svého statutu se zabývá rozvojem, ekonomickým zabezpečením, právní úpravou, činností, organizací a řízením vysokých škol a dalšími zásadními otázkami dotýkajícími se vysokých škol, jejich pedagogů, studentů a zaměstnanců, zaujímá k nim stanoviska a formuluje doporučení pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a jiné orgány a instituce.

Program Rady vysokých škol (dále též „Rada VŠ“) na funkční období 2024–2026 prezentuje hlavní body činnosti v jednotlivých oblastech zájmu Rady VŠ; shrnuje, o co chce Rada VŠ usilovat a čeho chce v daném funkčním období dosáhnout.

Obecná (základní) agenda

- Posilovat roli Rady vysokých škol jako respektované, akceschopné a konstruktivní reprezentace vysokých škol, shromažďující a uplatňující podněty z jejich akademických obcí.
- Hájit autonomii a akademickou samosprávu vysokých škol.
- Zaměřit se na problematiku systémového zajišťování a hodnocení kvality všech hlavních činností vysokých škol.
- Participovat na přípravě a zpracování konkrétních národních dokumentů, předpisů nebo dalších materiálů legislativní, ekonomické či strategické povahy s dopadem na oblast terciárního vzdělávání a vzdělávacího systému ČR.
- Průběžně sledovat problematiku kvality doktorského studia a postavení mladých výzkumných pracovníků na vysokých školách v přímé návaznosti na novelu vysokoškolského zákona a změny v jeho financování.
- Na všech relevantních platformách, a s oporou v datech a analýzách, rasantně upozorňovat na dlouhodobé podfinancování vysokého školství a jeho dopad na ohodnocení akademických pracovníků i dalších zaměstnanců, a ve vazbě na to usilovat o legislativní zakotvení odpovídajícího financování vysokých škol tak, aby mohly realizovat svoji vzdělávací a tvůrčí činnost udržitelně a rozvojově v potřebné kvalitě.
- Proaktivně prezentovat společenskou funkci vysokých škol a jejich roli v řešení otázek univerzálního charakteru, a v této souvislosti zdůrazňovat i zásadní roli vysokoškolského učitele ve vzdělávacím systému a věnovat pozornost jeho postavení, rozvoji a ohodnocení.
- Aktivně se zapojovat jako partner do postupu zpracování konkrétních národních dokumentů, předpisů nebo dalších materiálů legislativní, ekonomické či strategické povahy, které ústřední orgány státní správy připravují a které se týkají nejen terciárního vzdělávání.
- Důrazně podporovat snižování administrativní náročnosti ve vysokoškolském prostředí a podporovat efektivní elektronizaci, zejména v oblasti vykazování činnosti, kontrol, sdílení dat a předávání informací.
- Podněty Rady vysokých škol veřejně diskutovat, vyvinout maximální úsilí pro sdílení zkušeností a dobré praxe v široké akademické obci, a celkově zintenzivnit komunikaci Rady vysokých škol uvnitř i vně s využitím moderních komunikačních technologií.
- Sebevědomě prezentovat dobré výsledky vysokého školství v České republice, tedy podílet se na pozitivní advokacii vysokého školství, a to nejen v rámci třetí role, ale i v rámci podpory základního i aplikovaného výzkumu a systému vzdělávání.
- Aktivně a srozumitelně vystupovat směrem k široké veřejnosti, zaměřit se na vysvětlení tzv. třetí role vysokých škol a jejich pozice v moderní demokratické společnosti.

Legislativní oblast

- Aktivně se podílet na při utváření legislativních norem, které zásadně ovlivňují činnost vysokých škol, a požadovat účast RVŠ na tvorbě návrhů legislativy již od okamžiku formulace prvotních věcných záměrů.
- Požadovat, aby orgány reprezentace dostávaly materiály k připomínkování včas a nikoli v nekomfortních podmínkách, časovém tlaku, či v jinak znevýhodněné pozici, zasazovat se o řádné, transparentní a zdůvodněné vypořádání všech vznesených připomínek.
- Věnovat pozornost především novelizacím vysokoškolského zákona a legislativě v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.
- Aktivně vstupovat i do dalších legislativních iniciativ, které mají dopad na oblast terciárního vzdělávání i výzkumu, vývoje a inovací.

Ekonomická oblast

- Zintenzivnit debatu ohledně dlouhodobého podfinancování veřejných vysokých škol a apelovat na zastavení dlouhodobého podfinancování vzdělávací oblasti a zvýšit objem veřejných i neveřejných financí na úroveň odpovídající průměru zemí OECD a zemí EU27.
- Podporovat zvyšování podílu institucionálního financování z veřejných zdrojů jako významného stabilizujícího prvku.
- Sledovat mzdovou situaci pracovníků vysokých škol a usilovat o jejich odpovídající ohodnocení napříč obory tak, aby bylo konkurence schopné s regionálním školstvím i ohodnocením vysokoškolsky vzdělaných profesí obecně.
- Podporovat zavedení systémových změn na národní úrovni v oblasti sociální podpory studentů.
- Proaktivně podporovat výrazné urychlení digitalizace nejen činností samotných škol, ale především systému jejich státní správy, jakožto jeden z klíčových předpokladů řešení nedostatečného finančního zajištění i nadměrné administrativní zátěže v oblasti veřejných vysokých škol.
- Zasazovat se o vytvoření analytické základny stěžejních dat o stavu celého systému, jako důležitý krok na podporu na podporu strategického rozhodování na úrovni státu i škol jako takových.

Oblast vědecko-výzkumné činnosti

- Usilovat o transparentní, predikovatelný a motivující systém hodnocení kvality tvůrčích aktivit, na jehož základě lze plánovat rozvoj tvůrčí a výzkumné práce pro dané (vesměs střednědobé) období, a to aktivní komunikací s MŠMT, Radou pro výzkum, vývoj a inovace a Komisí pro hodnocení výsledků výzkumu a výzkumných programů, stejně jako s Národním akreditačním úřadem.
- Sledovat a aktivně reflektovat přípravu a proces hodnocení vysokých škol v rámci MEP 25, z pozice reprezentací vysokých škol tento proces monitorovat a poskytovat zpětnou vazbu ze strany vysokých škol, a v neposlední řadě prosazovat využívání oborově zaměřených hodnotících kritérií.

- Intenzivně podporovat mezioborovou spolupráci a usilovat o revizi administrativních opatření a hodnotících kritérií, které tuto spolupráci komplikují či vůbec neumožňují.
- Usilovat o adekvátní postavení bezpečnostního výzkumu v ČR (mimo jiné o setrvání bezpečnostního výzkumu pod Ministerstvem vnitra ČR, vyřešení afilace výsledků „Bezpečnost“ z hlediska oboru FORD) a řešení jeho pozice v rámci hodnocení tvůrčí činnosti vysokých škol jakožto činnosti bytostně výzkumné.

Oblast vzdělávací činnosti

- Podporovat moderní metody výuky a směry ve vzdělávací činnosti VŠ, a to jak v prezenční výuce, tak v rámci blended learning či e-learning, včetně zvyšování didaktických a pedagogických kompetencí akademických pracovníků.
- Aktivně se věnovat problematice využívání umělé inteligence (AI) ve vzdělávací činnosti (vyhodnocení vlivu AI na vzdělávací činnost, zapojení AI v kontaktní výuce a při psaní závěrečných prací, podpora vzdělávání VŠ pedagogů v oblasti AI).
- Podporovat rozvoj internacionalizace studia (např. efekt známkování A–F na prohloubení internacionalizace; naplňování požadavků plynoucích z ECTS Users' Guide).
- V rámci celoživotního vzdělávání podporovat implementaci mikrocertifikátů a individuálních vzdělávacích účtů jak do praxe, tak do univerzitních a fakultních předpisů, podporovat tvorbu společné platformy s nabídkou kurzů CŽV a zasazovat se o sdílení zkušeností mezi vysokými školami a návazně též o soulad s evropskou politikou life-long learning.
- Zapojit se do podrobné analýzy a formulace návrhů v oblasti profesních studijních programů, zejména co se týče specifikace a úpravy požadavků na tvůrčí činnost zapojených pedagogů a odborníků z praxe a podmínek pro realizaci povinných praxí u kombinovaných forem.
- U vybraných studijních programů směřujících k regulovaným profesím umožňovat i akreditace magisterských studijních programů namísto stávající posloupnosti bakalářského a navazujícího magisterského programu.
- Zasazovat se o snížení administrativní zátěže spojené s akreditací a změnami ve studijních programech.
- Vstupovat aktivně do diskusí o charakteru distanční a kombinované formy studia a rozdílech mezi nimi, včetně reflexe stávajícího stavu a formulací návrhů na možné úpravy.
- Při implementaci novely vysokoškolského zákona zdůrazňovat nutnost rozvoje pedagogických kompetencí PhD studentů podílejících se na výuce, jakož i nutnost širší podpory talentovaných studentů v předchozích fázích studia, a také jejich tutorů.
- Důrazně prosazovat zajištění dostatečného a udržitelného financování služeb poskytovaných studentům se specifickými potřebami, odborně se podílet na aktualizaci metodických materiálů a podporovat sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe v poskytování služeb studentům a uchazečům se specifickými potřebami.

Oblast strategie a rozvoje vysokých škol

- Pokračovat v pořádání strategických konferencí, a zejména připravit strategickou konferenci zaměřenou na postavení vysokých škol v celé vzdělávací soustavě ČR a jeho využívání jako investice v podmínkách ČR.
- Zaměřit se na strategické rozborů a následné návrhy financování vysokých škol v ČR s cílem jeho rozvoje zejména v hlavní činnosti vysokých škol, tedy vzdělávání.
- Upozorňovat na zatěžující administrativní dopady na VŠ a přispívat k hledání řešení.
- Klást důraz na rozvoj strategií mezinárodní konkurenceschopnosti absolventů českých VŠ a mezinárodní spolupráci VŠ jak v tvůrčí činnosti, tak ve vzdělávání.
- Prosazovat a posilovat zpětnou vazbu vůči MŠMT a Národnímu akreditačnímu úřadu při hodnocení kvality výuky a výzkumu na vysokých školách.

Oblast kvality vysokých škol a jejího hodnocení

- Iniciovat zhodnocení současné akreditační praxe se záměrem vyhodnocení splnění cílů reformy vysokoškolského vzdělávání a ověření souladu s evropskými akreditačními standardy.
- Zasazovat se o adekvátní proškolení a finanční ohodnocení hodnotitelů Národního akreditačního úřadu včetně výraznějšího zapojení studentů a hodnotitelů ze zahraničí.
- Získávat, vyhodnocovat a sdílet praktické zkušenosti s činnostmi Rad pro vnitřní hodnocení na jednotlivých vysokých školách včetně zapojení studentů do jejich činnosti.
- Na relevantních platformách jasně deklarovat význam internacionalizace pro zvyšování kvality vysokého školství, mimo jiné v podobě působení kvalitních zahraničních studentů, akademických a vědeckých pracovníků, a zasazovat se o úpravy legislativy a vízové politiky státu s cílem usnadňovat přítomnost zahraničních odborníků v českém vysokoškolském prostředí.
- Podporovat zásadní redukci administrativní zátěže ve všech hodnotících procesech, zasazovat se o zjednodušení a restrukturalizaci hodnotících podkladů, využití digitalizace, minimalizaci opakovaného manuálního zpracování dat.
- Zasazovat se o to, aby parametry a výstupy hodnocení měly stejnou váhu na všech vysokých školách, a vlastní doba evaluace odpovídala mezinárodním zvyklostem.
- Zdůrazňovat důležitost kvality výuky jako integrální součásti hodnocení kvality ve vysokoškolském sektoru, a to i ve vazbě na avizované úpravy legislativy v oblasti zajišťování kvality.
- Diskutovat o měřitelnosti kvality vysokých škol nejen ve vědeckých aktivitách, ale také v dalších oblastech, jako je výuka a další – tedy nejen vědecká – tvůrčí činnost.
- Prosazovat potřebu individuálního a specifického hodnocení jednotlivých fakult a struktur vysokých škol a respektování oborových specifíků a poslání každé vysoké školy.

Oblast etiky ve vědecké a pedagogické práci

- Dokončit revizi vzorového etického kodexu, zejména rozšířit jeho působnost i na studenty, administrativní pracovníky a management.
- Monitorovat situaci v oblasti etické kultury na českých vysokých školách a v zahraničí s jednoznačným důrazem na poctivost ve vědecké práci a jednoznačně odmítavým postojem vůči pokusům o narušení akademické integrity.
- Reagovat na všeobecnou dostupnost nástrojů generativní AI, pokusit se vymezit hranice etické přijatelnosti jejího využívání a sdílet relevantní metodické materiály vytvořené na českých VŠ a příklady dobré praxe.
- Upozorňovat na aspekty, které incentivizují neetické jednání napříč vysokoškolským sektorem (přebujelá administrativa, nutná formálnost, a dokonce nesprávnost výkaznictví, nutnost plnění vzájemně si odporujících podmínek
- Iniciovat výměnu zkušeností z činnosti a působnosti etických komisí na vysokých školách.
- Reflektovat a iniciovat diskusi o rovných příležitostech ve vědě z etického pohledu (přijímání žen vědeckou komunitou, hodnocení výstupů, genderově stereotypní jednání, prestiž žen ve vědě a pedagogické práci).
- Podporovat sdílení dobré praxe i problémů souvisejících s hodnocením pedagogů studenty (hledání rovnováhy mezi konstruktivní zpětnou vazbou a účelovým negativním hodnocením).
- Podporovat sociálně bezpečné prostředí vysokých škol včetně zavádění orgánů ombudsošob, které se zabývají prevencí i řešením neetického jednání.

Oblast přípravy učitelů

- Zasazovat se o revizi koeficientu ekonomické náročnosti studijních programů zaměřených na přípravu pedagogických pracovníků.
- Podílet se na diskusi o financování praxí navázaných na novou verzi rámcových požadavků na studijní programy připravující pedagogické pracovníky.
- Podporovat implementaci nového kompetenčního rámce do vzdělávání budoucích učitelů, aktivně se účastnit diskusí o pedagogických kompetencích i u vysokoškolských pedagogů a podporovat jejich rozvoj.
- Dle situace a potřeby vstupovat do aktualizace rámcových požadavků na studijní programy, kterými se získává kvalifikace k výkonu regulovaných povolání pedagogických pracovníků.
- Výrazně tematizovat nutnost přípravy budoucích učitelů na aplikaci AI a dalších inovací ve výuce, s důrazem na jejich etickou stránku.
- Usilovat o navýšení praktické výuky v návaznosti na nové rámce a o zajištění akceptace praktikujících studentů ve školách.

Oblast uměleckých vysokých škol

- Přispívat k dalšímu rozvoji Registru uměleckých výstupů, zaměřit se na vnitřní legislativu registru, podporovat další vývoj metodik jednotlivých segmentů s důrazem na účel, excelenci a etiku zapisování uměleckých výstupů. Zaměřit se na aktualizace kategorií (a metodik) s ohledem na změny v umělecké profesionální praxi a na rozvoj nových oborů na uměleckých VŠ a uměleckých fakultách.
- Zabývat se problematikou meziřesortní spolupráce uměleckých VŠ a uměleckých fakult nejen ve vztahu k naplňování kulturní politiky (Ministerstvo kultury ČR) a strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních odvětví (Ministerstvo kultury ČR a Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR). Dosáhnout zapojení Rady VŠ do připomínkového řízení vznikajícího Statusu umělce a umělkyně (Ministerstvo kultury ČR) s ohledem na budoucí registraci svobodných uměleckých povolání (výkonový ukazatel uměleckých vysokých škol) a s ohledem na úpravu obsahu studia (přípravenost na výkon uměleckých profesí).
- Aktivně se podílet na revizi Metodiky 17+ pro transparentní hodnocení všech druhů tvůrčích aktivit, uměnovědných výstupů a předdefinovaných forem uměleckého výzkumu; cílem je promítnutí těchto specifíků uměleckých vysokých škol a uměleckých fakult do všech hodnocených modulů v budoucí Metodice 25+.
- Sledovat a spolupracovat s mezinárodním společenstvím na vývoji kritického hodnocení Frascati manuálu ve vztahu k uměleckému výzkumu a podílet se na koncipování programů zaměřených na SHUV financovaných národními agenturami na podporu vědy a výzkumu.
- S oporou ve Standardech a směrnících pro zajištění kvality v Evropském prostoru terciárního vzdělávání (ESG) a na základě zkušeností s mezinárodní perspektivou hodnocení kvality aktivně usilovat o revizi a aktualizaci akreditačních standardů v kontextu nejen uměleckého vzdělávání (rovnocenný partner při diskusích s Národním akreditačním úřadem), zohlednit specifika uměleckého vzdělávání v rozvoji kompetenčních rámců pro studijní programy a kompetenčních rámců pro vyučující.
- Zabývat se problematikou financování uměleckých vysokých škol a uměleckých fakult, zejména s ohledem na ekonomickou náročnost zabezpečení uměleckých studijních programů; problematikou definování výkonnostních ukazatelů a jejich dopadem na rozpočty uměleckých studijních programů; metodikou Fondu umělecké činnosti; mzdovou disproporcí na uměleckých vysokých školách a uměleckých fakultách a analýzou financování institucionální podpory (DKRVO) ve vztahu k uměleckému výzkumu, respektive tvůrčí činnosti.
- Vyhodnocovat implementaci reformy doktorského studia a novely zákona o vysokých školách. Podílet se na další profilaci a specifikaci doktorského studia realizovaného na uměleckých vysokých školách a fakultách, a to i ve vazbě na umělecký výzkum.

Oblast vnějších a zahraničních styků

- V oblasti vnějších vztahů systematicky propagovat a zdůrazňovat význam vysokých škol a vysokoškolského vzdělávání prostřednictvím koncepční práce se sdělovacími prostředky, sociálními sítěmi a politickými reprezentacemi na všech úrovních.
- Zvýšit počet sledujících na sociálních sítích (Facebook a X), zřídit účet na LinkedIn (s příspěvky v češtině i angličtině).

- Zvýšit přítomnost zástupců Rady vysokých škol v médiích, v pravidelných periodách aktivně zveřejňovat postoje Rady vysokých škol k určitým tématům.
- Zrealizovat každoroční konferenci/workshop na aktuálně řešené téma, za účasti příslušných stakeholderů a zástupců sdělovacích prostředků.
- V oblasti zahraničních styků pokračovat v dlouhodobé a koncepční spolupráci s příslušnými resorty (MŠMT, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu) na intenzivní a efektivní propagaci českého vysokého školství (vzdělávacích a výzkumných kapacit) vůči zahraničí s využitím zkušeností ze zemí, které jsou orientovány na “export” vysokého školství.
- Usilovat o nalezení mechanismů, které povedou k podpoře příjezdu zahraničních studentů a akademických pracovníků, aniž by docházelo ke zneužívání příjezdu za jiným účelem.
- Zintenzivnit spolupráci se zahraničními univerzitami a jejich reprezentacemi a usilovat o větší zapojení do mezinárodních iniciativ a sdružení.
- Podporovat zahraniční mobility pedagogů a studentů zejména prostřednictvím programu Erasmus+ a s tím související otázku uznávání předmětů a snižování administrativy (např. skrze iniciativu Evropské karty studenta).
- Iniciovat kroky a spolupracovat s ostatními aktéry na prohlubování a rozšiřování možností internacionalizace (např. využívání výsledků hodnocení uznávanými akreditačními autoritami, podpora společných studijních programů), analyzovat dopady internacionalizace do hodnocení kvality vysokých škol.

Oblast soukromých vysokých škol

- Systematicky věnovat pozornost zvyšování kvality tvorby studijních programů soukromých vysokých škol a kvality výuky.
- Pravidelně vyhodnocovat „úspěšnost“ soukromých vysokých škol při získávání vnějších grantů (zejména GA ČR a TA ČR), identifikovat eventuální příčiny negativních výsledků (důvody zamítnutí) a iniciovat vzájemnou spolupráci soukromých vysokých škol za účelem jejich odstranění a zvýšení úspěšnosti.
- Iniciovat hledání nových účelných forem spolupráce se subjekty soukromé (podnikatelské) i veřejné sféry (instituce veřejné správy) při prohlubování a specifikaci profesně zaměřených studijních programů.
- Iniciovat prohloubení a systematickosti spolupráce soukromých vysokých škol s analogicky tematicky zaměřenými veřejnými vysokými školami a jejich fakultami.
- Iniciovat rozvoj a koncepčnost dlouhodobé spolupráce soukromých vysokých škol se zahraničními vysokoškolskými subjekty, jak v oblasti vědecko-výzkumné, tak i vzdělávací činnosti směřující k posílení a prohloubení internacionalizace a hlubšího začlenění do mezinárodního kontextu.
- Systematicky sledovat legislativní a další předpisy upravující a ovlivňující činnost soukromých vysokých škol již v době jejich přípravy a koordinovat spolupráci soukromých vysokých škol při jejich analýze směřující k zaujetí a prezentaci sjednocujícího stanoviska.

- Provést komplexní analýzu a vyhodnocení zkušeností z dosavadní spolupráce s Národním akreditačním úřadem, tedy s průběhem konkrétních akreditačních řízení, a připravit náměty směřující ke zvýšení úspěšnosti těchto řízení.
- Průběžně a systematicky reagovat na vzniklé (identifikované) specifické problémy soukromých vysokých škol způsobené vnějšími faktory.
- Průběžně koordinovat (a motivovat) aktivity členů komise v rámci jejich působení v dalších (klíčových) pracovních komisích Rady VŠ.
- Operativně reagovat na podněty a náměty ze strany jednotlivých soukromých vysokých škol prezentovaných členy komise.

Oblast vojenských a policejních státních vysokých škol

- Podporovat trvalý rozvoj Univerzity obrany (UO) a Policejní akademie České republiky v Praze (PAČR) jako prestižních státních vzdělávacích institucí v oblasti vnitřní a vnější bezpečnosti státu (vzdělávání příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, integrovaného záchranného systému a civilistů v oblasti bezpečnosti a obrany) se zohledněním jejich specifík v porovnání s veřejnými a soukromými vysokými školami.
- Trvale se zasazovat o co nejvyšší autonomii UO a PAČR v oblasti řízení, financování, vzdělávání a tvorby studijních programů a tvůrčí činnosti na jedné straně a uplatňování relevantních zřizovatelských funkcí ministerstva obrany a ministerstva vnitra, včetně garance dlouhodobě stabilního financování státních vysokých škol a podpory při zabezpečení požadovaného počtu přijímaných studentů/absolventů pro personální zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti státu na straně druhé.
- Maximálně využít dosavadních zkušeností UO a PAČR při tvorbě strategie vzdělávání v oblasti vzdělávání Bezpečnostní obory, zejména pak při změnách strategických dokumentů např. tzv. Bezpečnostního minima a na něj navazujících úprav podmínek akreditace studijních programů z oblasti vzdělávání Bezpečnostní obory.
- Usilovat o to, aby hodnocení vědeckých a tvůrčích výsledků více zohledňovala specifika obranného a bezpečnostního výzkumu uskutečňovaného na UO a PAČR, a to jak na úrovni národní, tak i na úrovni nadnárodní.
- Sledovat změny v zákoně o vysokých školách a poskytovat kvalifikovaná stanoviska k té části zákona, která se bude týkat postavení a činnosti státních vysokých škol.
- Aktivně participovat na formulaci požadavků v oblasti vzdělávání Bezpečnostní obory.

Agentura Rady vysokých škol

Ovocný trh 560/5

116 36 Praha 1

+420 778 976 964

info@arvs.cuni.cz

www.radavs.cz